

Instruktor/instruktorka dětského plavání (kód: 74-011-M)

Autorizující orgán:	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Skupina oborů:	Tělesná kultura, tělovýchova a sport (kód: 74)
Týká se povolání:	Instruktor plavání
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace v anatomii a fyziologii člověka pro potřeby instruktora dětského plavání	4
Posuzování úrovně zvládnutí základních plaveckých dovedností ve vztahu k vývojovým možnostem dítěte	4
Nácvik základních plaveckých dovedností se zohledněním vývojových možností dítěte	4
Plavání modelovou technikou plaveckých způsobů pro potřeby instruktorů dětského plavání	4
Nácvik plaveckých způsobů pro potřeby instruktorů dětského plavání	4
Posuzování úrovně zvládnutí techniky plaveckých způsobů u dětí a korekce jejich nesprávného provedení	4
Sestavování rámcových plánů pohybového programu ve vodě s ohledem na věk dětí	4
Vedení lekcí pohybového učení ve vodě v dětském plavání	4
Komunikace s rodiči a jejich didaktické vzdělávání v oblasti dětského plavání	4
Zajišťování bezpečnosti a prevence úrazů na plavecké výuce dětí	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 23.12.2025

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

1. Vstupní předpoklady pro účast na zkoušce

Uchazečem o zkoušku může být každá fyzická osoba starší 18 let, která získala alespoň základy vzdělání, nebo účastník rekvalifikace podle zákona č. 435/2004 Sb., zákon o zaměstnanosti.

Zdravotní způsobilost pro vykonání zkoušky je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP – <https://www.nsp.cz/jednotka-prace/instruktor-plavani>)

Profesní kvalifikace je určena pro věkové rozmezí dětí od 1 měsíce do 6 let.

Autorizovaná osoba zároveň s odesláním pozvánky ke zkoušce písemnou formou sdělí, kde a jakým způsobem se uchazeč může informovat o svých povinnostech a průběhu zkoušky a které doklady/dokumenty musí uchazeč předložit bezprostředně před započítáním zkoušky.

Vybavení, které si uchazeč přinese ke zkoušce:

- sportovní plavky.

2. Průběh zkoušky

Před zahájením zkoušky uchazeč předloží zkoušejícímu průkaz totožnosti a případně další dokumenty opravňující k připuštění ke zkoušce uvedené v části 1. Vstupní předpoklady pro účast na zkoušce.

Bezprostředně před zahájením zkoušky autorizovaná osoba seznámí uchazeče s pracovištěm, s organizací zkoušky, s jeho právy a povinnostmi v rámci zkoušky dle zákona č. 179/2006 Sb. a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Zkoušející uzná, a tedy nemusí ověřovat, ty odborné způsobilosti, které byly již dříve u uchazeče ověřeny v rámci zkoušky z jiné profesní kvalifikace (nutno doložit osvědčením o získání profesní kvalifikace), a které jsou shodné svým rozsahem i obsahem. Rozsah a obsah odborné způsobilosti určují její jednotlivá kritéria a pokyny k realizaci zkoušky popsané v hodnoticím standardu. Zkoušející tyto odborné způsobilosti neuzná jako již ověřené, pokud by tím nebylo zajištěno řádné ověření ostatních požadavků stanovených tímto hodnoticím standardem (například při nutnosti dodržení technologických postupů a časové souslednosti různých činností).

Zkouška se koná v českém jazyce.

Zkouška je veřejná. Praktická část zkoušky a praktická zkouška není veřejná v případech, kdy to je nutné z hygienických důvodů nebo z důvodu ochrany zdraví a bezpečnosti práce.

Zkoušku před jednou zkušební komisí mohou v daném termínu konat maximálně 4 uchazeči.

Popis částí zkoušky

Neaplikováno. Autorizovaná osoba může zkoušku realizovat v organizačním uspořádání dle svého uvážení.

Společné pokyny pro ověřování všech (skupiny) odborných způsobilostí nebo skupiny kritérií

Neaplikováno.

Specifické pokyny k vybraným odborným způsobilostem a kritériím

Odborná způsobilost ***Orientace v anatomii a fyziologii člověka pro potřeby instruktora dětského plavání:***

- kritéria a)–g): Uchazeč nejprve bez pomůcek vyjmenuje alespoň tři složky zadané orgánové soustavy s vysokou relevancí pro plavání a pohybové aktivity ve vodě, identifikuje je a označí pomocí anatomického vyobrazení; následně vysvětlí jejich fyziologickou funkci/funkce v kontextu výuky dětského plavání a pohybových aktivit dětí ve vodě.

Odborná způsobilost ***Posuzování úrovně zvládnutí základních plaveckých dovedností ve vztahu k vývojovým možnostem dítěte:***

- kritéria a)–d): Uchazeč slovně posoudí úroveň zvládnutí dovedností, které předvádí figurant. Jeho předvedení obsahuje prvky, které umožňují využití celé tříbodové škály. Vysvětlení uchazečem může následovat až po realizaci praktické části ověřování kritérií a)–d).
- kritérium e): Uvedení a vysvětlení základních omezení a příležitostí provede uchazeč pro každou věkovou kategorii uvedenou níže v *Přehledu věkových kategorií pro potřeby ověřování této profesní kvalifikace*.

Odborná způsobilost **Nácvik základních plaveckých dovedností se zohledněním vývojových možností dítěte:**

- kritéria a) až e): Uchazeč provede nácvik s využitím dospělého figuranta. Vysvětlení postupných kroků/cvičení v každém z kritérií provede uchazeč v kontextu vývojových možností dětí pro každou věkovou kategorii uvedenou níže v *Přehledu věkových kategorií pro potřeby ověřování této profesní kvalifikace*. Postupné kroky jsou vysvětleny v literatuře uvedené níže k části: Doporučená literatura.

Odborná způsobilost **Plavání modelovou technikou plaveckých způsobů pro potřeby instruktorů dětského plavání:**

- kritéria a) až d): Modelová technika plaveckých způsobů je popsána v doporučené literatuře. Uchazeč plní jednotlivá kritéria v bazénu o délce alespoň 25 metrů.
- kritérium e): Uchazeč si volí libovolný plavecký způsob vyjma znaku.

Odborná způsobilost **Nácvik plaveckých způsobů pro potřeby instruktorů dětského plavání:**

- kritéria a) až d): Kritéria jsou plněna uchazečem v bazénu s využitím dospělého figuranta. Předvedením s instruktorským záměrem se rozumí pro účely ověřování této profesní kvalifikace takové předvedení, které respektuje didaktické zásady s ohledem na různé věkové skupiny dětí - viz podrobněji v části *Přehled základní terminologie pro potřeby ověřování této profesní kvalifikace*. Uchazeč dále vysvětlí postup nácviku plaveckých způsobů a dovedností v kontextu věkových kategorií uvedených níže v *Přehledu věkových kategorií pro potřeby ověřování této profesní kvalifikace*.

Odborná způsobilost **Posuzování úrovně zvládnutí techniky plaveckých způsobů u dětí a korekce jejich nesprávného provedení:**

- kritéria a)–d): Autorizovaná osoba připraví pro potřeby plnění kritérií videozáznamy reálného pohybového projevu alespoň tří dětí ve vodě pro každý plavecký způsob. Uchazeč plní kritéria ústním sdělením.

Odborná způsobilost **Sestavování rámcových plánů pohybového programu ve vodě s ohledem na věk dětí:**

- kritérium a): Uchazeč sestaví rámcový plán pohybového programu pro prostředí vany v délce pěti lekcí a odpoví na doplňující otázky zkoušejících.
- kritéria b), c), d): Uchazeč si z uvedených kritérií losuje jedno a připraví rámcový plán pohybového programu ve vodě v rozsahu pěti za sebou jdoucích lekcí a odpoví na doplňující otázky zkoušejících.
- kritéria e), f), g): Uchazeč si z uvedených kritérií losuje jedno a připraví rámcový plán pohybového programu ve vodě v rozsahu pěti za sebou jdoucích lekcí a odpoví na doplňující otázky zkoušejících.

Rámcový plán pohybového programu ve vodě bude vždy obsahovat:

- hlavní cíl a dílčí cíle jednotlivých lekcí,
- stručný obsah jednotlivých lekcí,
- rozdělení na úvodní, hlavní a závěrečnou část,
- poznámky k realizaci včetně organizace,
- volba a využití metod,
- volba a využití pomůcek,
- zajištění bezpečnosti,
- kontrolní cvičení pro sledování postupu v pohybovém učení a
- jeden podrobný plán lekce, který bude obsahovat: minutový scénář, hry, písničky, básničky, popis organizace a metod plavecké výuky.

Odborná způsobilost **Vedení lekcí pohybového učení ve vodě v dětském plavání:**

- kritéria a) a b): Kritéria jsou ověřována na modelu dítěte/kojence v rozsahu 15 minut (\pm minuta). Které z kritérií bude ověřováno, bude určeno losem.
- kritéria c) až f): Uchazeč si vylosuje ke splnění jedno z uvedených čtyř kritérií. Skupinou se rozumí minimálně dvě děti. Autorizovaná osoba sdělí uchazeči podmínky pro plnění daných kritérií: věk dítěte/děti, plavecká úroveň dítěte/děti, počet dětí ve skupině, místo výkonu a plavecké pomůcky. Uchazeč zpracuje písemnou přípravu v

rozsahu nejméně 1 strany formátu A4 pro obě vylosovaná kritéria a po zpracování ji předloží zkoušejícím ke kontrole. Pokud v přípravě budou plánovány činnosti ohrožující bezpečnost, nebude uchazeči dovoleno realizovat vedení lekce, kritérium nesplnil. Ověřování probíhá v bazénu.

- kritérium c): Kritérium je ověřováno v rozsahu 30 minut (\pm minuta).
- kritérium d): Kritérium je ověřováno v rozsahu 30 minut (\pm minuta).
- kritérium e): Kritérium je ověřováno v rozsahu 15 minut (\pm minuta).
- kritérium f): Kritérium je ověřováno v rozsahu 15 minut (\pm minuta).
- kritérium g): Uchazeč ve volné písemné odpovědi na otevřenou otázku uvede a vysvětlí specifika pro všechny věkové kategorie uvedené níže v části *Přehled věkových kategorií pro potřeby ověřování této profesní kvalifikace*.

Odborná způsobilost **Komunikace s rodiči a jejich didaktické vzdělávání v oblasti dětského plavání:**

- Kritéria b) až e): Uchazeč v roli instruktora dětského plavání komunikuje s modelovými rodiči, které mohou představovat členové zkušební komise.
- kritérium e): Pomůcku a účel využití určí autorizovaná osoba.

Odborná způsobilost **Zajištění bezpečnosti a prevence úrazů na plavecké výuce dětí:**

- kritérium a): Uchazeč provede záchranu v rámci simulované akce v bazénu s využitím dospělého figuranta. Záchrana bude vždy zahrnovat tažení tonoucího na vzdálenost 25 m libovolnou technikou. Praktické předvedení bude dále obsahovat splnění tří prvků ze speciální plavecké průpravy dle losu z následujících: sebezáchranné vznášení, šlapání vody, plavání pod hladinou na nádech, způsoby zanoření z hladiny včetně fyzikálních a fyziologických poznámek k tématu, pády a skoky do vody.
- kritérium c): Uchazeč předvede základní postupy a neodkladnou resuscitaci podle BLC (Basic Life Support) České resuscitační rady podle aktuálních doporučení: primární zástava dechu (tonutí, dušení) u dětí a dospělých u vybraných křečových stavů (epilepsie, hyperventilace), polohování u poranění hlavy, břicha a končetin a v rámci protišokových opatření předvede některou základní stabilizační techniku při poranění páteře ve vodě (např. dlaha pažemi). Kritérium je plněno s využitím dospělého figuranta.

Pokyny ověřování kritérií hodnocení dle způsobu ověření

Kritéria hodnocení, u kterých je jako způsob ověření uvedeno **písemné ověření** a zároveň je text kritéria uvozen výrazem "prokázat znalost...":

- jsou ověřována testem, který autorizovaná osoba připraví v listinné nebo elektronické podobě,
- všechny otázky testu jsou uzavřené; každá z nich má přiřazeny tři možné odpovědi, z nichž právě jedna odpověď je správná,
- pro každé z těchto kritérií jsou v testu čtyři otázky,
- autorizovaná osoba připraví čtyři rozdílné varianty testu, z nichž si každý uchazeč vylosuje jednu,
- autorizovaná osoba zajistí, aby všichni uchazeči plnili test zcela samostatně,
- v daném termínu před danou zkušební komisí mohou absolvovat test najednou všichni uchazeči,
- přítomnost obou členů zkušební komise po celou dobu písemného ověřování je vyžadována,
- uchazeč úspěšně splní test, pokud správně odpoví na alespoň tři otázky u každého z těchto kritérií.

Kritéria hodnocení, u kterých je jako způsob ověření uvedeno **písemné ověření** a zároveň text kritéria není uvozen výrazem "prokázat znalost...":

- jsou ověřována formou otevřených otázek, které jsou svým obsahem a rozsahem v souladu s danými kritérii. Uchazeč odpovídá formou volných odpovědí,
- uchazeč úspěšně splní tato kritéria, pokud odpověděl na všechny otázky správně.

Kritéria hodnocení, u kterých je jako způsob ověření uvedeno **ústní ověření:**

- jsou ověřována formou individuálního pohovoru obou členů zkušební komise s uchazečem, tj. s vyloučením možnosti, že by odpovědi aktuálně zkoušeného uchazeče slyšel jiný uchazeč / ostatní uchazeči; tato kritéria se ověřují například v odděleném samostatném prostoru (místnosti) nebo takovým způsobem, kdy je zaručeno individuální zkoušení uchazeče,
- přítomnost obou členů zkušební komise po celou dobu ústního ověřování konkrétního uchazeče je vyžadována,
- tyto pokyny se týkají ústního ověřování i u těch kritérií, u kterých je jako způsob ověření uvedeno "praktické předvedení a ústní ověření".

Kritéria hodnocení, u kterých je jako způsob ověření uvedeno **praktické předvedení** a dále části kritérií, která jsou

ověřována praktickým předvedením:

- jsou ověřována vždy individuálně pro každého uchazeče,
- přítomnost ostatních uchazečů není vyloučena.

Přehled věkových kategorií pro potřeby ověřování této profesní kvalifikace:

- ranné kojenecké období: 1–6 měsíců,
- pozdní kojenecké období: 6–12 měsíců,
- mladší batolecí období: 1–2 roky,
- starší batolecí období: 2–3 roky,
- mladší předškolní věk: 3–4 roky,
- střední předškolní věk: 4–5 let,
- starší předškolní věk: 5–6 let).

Doporučená literatura:

- Čechovská, Irena - Miler, Tomáš (ed.) Didaktika plavání. Praha, Karolinum, 2024. ISBN: 978-80-246-5922-0
- Nováková, Tereza - Čechovská, Irena - Pathyová, Michaela - Obytová, Petra, Předpoklady primární plavecké gramotnosti v raném věku. Praha, Karolinum, 2018. ISBN: 978-80-246-2875-2
- Hochová, Jana - Smolíková, Helena, Děti ve vodě - Od jednoho roku do čtyř let. Praha, Grada, 2024. ISBN: 978-80-247-0649-8

Přehled základní terminologie pro potřeby ověřování této profesní kvalifikace:

- **Základní plavecké dovednosti** představují soubor dovedností, které dítěti umožní bezpečně se pohybovat ve vodním prostředí a připraví ho na osvojování plaveckých způsobů. Nejde tedy o samotné „plavecké způsoby“, ale o předplavecké dovednosti, které tvoří základ. Typické základní plavecké dovednosti: orientace ve vodě, dýchání do vody, splývání, pohyb na hladině, skoky a pády do vody, základní záběrové pohyby.
- **Tříbodová škála (three-point scale)** slouží jako jednoduchý rámec k posuzování úrovně zvládnutí základních plaveckých dovedností; je používána v kategoriích: Emerging – dovednost se začíná objevovat, plavec je zcela nejistý nebo vykazuje pouze základní pokus bez konzistence; Recognised – dovednost je částečně ovládána, plavec projevuje náznak správného provedení, ale bez úplné stabilní koordinace; Proficient – dovednost je zvládnuta dobře a opakovatelně, s jistotou a technickou správností. Publikováno ve. Swimming Assessment Toolkit, online: https://iphys-ed.com/wp-content/uploads/woocommerce_uploads/2017/04/Swimming-Assessment-Toolkit-iPhys-Ed.com_-1.pdf
- **Předvedení s instruktorským záměrem (didaktické předvedení):** cílem není podat sportovní výkon, ale vytvořit pro dítě co nejjasnější model chování, který lze snadno napodobit. Proto se pohyby provádějí zpomaleně a srozumitelně. Instruktor často zdůrazňuje klíčové fáze pohybu, například nápadně vykreslí práci paže při kraulu, aby dítě vnímalo rozsah a dráhu pohybu. Současně může instruktor některé pohyby zjednodušit – vypustí složité přechody nebo redukuje kombinace s dechem, pokud je potřeba, aby dítě porozumělo jen jednomu dílčímu prvku. Didaktické předvedení tak může být i fázované, kdy instruktor ukazuje nejprve jednu část (např. kop nohou), poté přidává další. Důležitým aspektem je také zvýraznění momentů, které bývají pro děti kritické – například jasně ukáže, kdy a jak provést nádech. Někdy doplní ukázkou i gestem nebo verbálním komentářem, aby se vizuální a sluchové vjemy podpořily. Na rozdíl od laika, který sice dokáže techniku plavat, ale neumí ji vhodně prezentovat, instruktor pracuje se záměrným vzorem a strukturou ukázky. Předvedení je vždy cílené na potřeby dítěte, nikoli na vlastní pohodlí instruktora. Tímto způsobem se z ukázky stává didaktický nástroj, který pomáhá budovat správné motorické představy a usnadňuje proces učení.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede autorizovaná osoba do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Autoři standardu

Autoři kvalifikačního standardu

Kvalifikační standard profesní kvalifikace připravil Národní pedagogický institut ČR ve spolupráci s Národní radou pro kvalifikace, Ministerstvem práce a sociálních věcí, Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a odborníky z praxe z těchto subjektů:

- Fakulta tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy
- Akademie Anahita
- Alince dětského plavání

Kvalifikační standard profesní kvalifikace schválilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.